



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 39 din data de 17.01.2024

Dosar nr. 110/2023

Petiția nr. 1323/20.02.2023

Petent:

Reclamat:

Obiect: afirmații defăimătoare și denigratoare la adresa petentului. *Acesta este discriminat pe baza etniei, fiind reiterate o serie de stereotipuri tipice discursului antisemit cum ar fi acela că "evreii sunt responsabili pentru comunism și ororile lui ("iudeo-bolșevism"), că evreii conduc România (serviciile secrete), sau că evreii sunt vinovați că l-ar fi ucis pe Isus Hristos (antisemitism religios)".*

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamaților

2.

II. Procedura de citare

1. În temeiul art. 20 alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

2. Prin adresa înregistrată sub nr. 1323/18.04.2023 a fost citat petentul iar prin adresa înregistrată sub nr. 2893/18.04.2023 a fost citată partea reclamată, părțile fiind invitate la ședința de audieri pentru termenul stabilit de Consiliu în data de 16.05.2023.

3. Procedură legal îndeplinită.

4. La termenul stabilit părțile au fost absente.

5. Petentul, prin adresa înregistrată sub nr. 3620/15.05.2023 a depus informare cu privire la neprezentarea la ședința de audiere, depunând și alte probe (postări pe pagina de socializare a *Frăției Ortodoxe Sf. Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de Biruință*), care sunt comunicate părții reclamate prin adresa înregistrată sub nr. 4192/06.06.2023.

6. Partea reclamată depune punct de vedere înregistrat sub nr. 3686/16.05.2022, care este comunicat petentului prin adresa înregistrată sub nr. 4192/06.06.2023.

7. Petentul depune concluzii scrise prin adresa înregistrată sub nr. 4597/21.06.2023, iar partea reclamată prin adresa înregistrată sub nr. 4706/23.06.2023.

8. Procedură legal îndeplinită.



III. Susținerea părților

Susținerea petentului

9. Prin petiția înregistrată sub nr. 1323/20.02.2023 petentul susține că partea reclamată a realizat și distribuit în mediul online, pe mai multe canale de comunicare, diverse postări prin care petentul este denigrat în mod repetat, discriminat pe baza etniei, fiind reiterate o serie de stereotipuri tipice discursului antisemit, cum ar fi acela că evreii sunt responsabili pentru comunism și ororile lui ("iudeo-bolșevism"), că evreii conduc România (serviciile secrete), sau că evreii sunt vinovați că l-ar fi ucis pe Isus Hristos (antisemitism religios).

10. Partea reclamată îl acuză pe petent că este evreu și că tatăl lui a fost „evreu bolșevic”, trivializează antisemitismul și dă vina pe victime, un alt procedeu tipic discursului antisemit, frecvent întâlnit în afirmațiile care neagă sau distorsionează Holocaustul dând vina pe evrei pentru el (<https://www.observatorcultural.ro/articol/negare-trivializare-si-comparatie/>). În mod similar, partea reclamată neagă existența antisemitismului în România și îl acuză pe petent că provoacă ură antisemită în rândul românilor.

11. Aceste mesaje au fost transmise în mod repetat în clipul video transmis live în data de 14.02.2023, pe pagina de Facebook a Frăției Ortodoxe cu titlul "Să oprim cel mai mare antisemit!" (4400 vizualizări, 217 distribuiri, 88 comentarii, 376 reacții) <https://www.facebook.com/jnepiisfantuluiigheorghe/videos/890815945592108>, pe canalul Telegram al Frăției <https://t.me/FratiaOrtodoxa/1877> (1216 vizualizări, 1 comentariu) și pe contul propriu de

Facebook <https://www.facebook.com/jnepiisfantuluiigheorghe/videos/890815945592108>.

12. Videoclipul a provocat reacții antisemite și ostile la adresa petentului (ex. "Poporul evreu își atrage singur ura prin mârșăviile pe care le fac...sa nu ne mai ascundem după degete! Nu am nimic cu cei de jos dar aia din vârf poartă o ură neexplicabilă în ei"), și a fost preluat pe mai multe canale cunoscute pentru conținutul antisemit de extremă dreapta.

13. Aceleași mesaje au fost repetate de partea reclamată și în alte clipuri video realizate în data de 15 și 16 februarie 2023 în cadrul protestelor din fața liceului Mircea Vulcănescu, în prezența mai multor participanți, care au reiterat o parte dintre stereotipurile și instigările la adresa petentului:

<https://www.facebook.com/jnepiisfantuluiigheorghe/videos/612541360703079>

(15 februarie 2023 - partea

1), <https://www.facebook.com/jnepiisfantuluiigheorghe/videos/1251248422475129>

(15 februarie 2023 - partea a 2-a) și

https://www.facebook.com/watch/live/?ref-watch_permalink&v=726709455586474

(16 februarie 2023)

14. Prin repetarea acestor mesaje în diferite instanțe, insistența pe ideea de evreu antisemit cu rădăcini bolșevice, care sădește ura românilor față de evrei, chemarea la luarea de atitudine, portretizarea atât a petentului, cât și a israelienilor drept un pericol, numirea acestuia "bolnav psihic", "Satana" etc. și chemarea Mossadului să ia măsuri împotriva lui și împotriva altor antisemiți prin ceea ce numește acesta asasinate, se consideră că fapta se încadrează atât ca discriminare cât și ca hărțuire și incitare la ură.

15. În susținerea celor menționate, s-au depus următoarele transcript-uri:

14.02.2023, <https://www.facebook.com/inepiisfantuluiaheorQhe/videos/890815945592108>

"Min. 00:30 Se întâmplă un lucru grav care ne pune în pericol pe noi ca popor, un cetățean român incită la antisemitism.

Min 00:50 Îl îndemn pe Președintele României, care a pus un evreu la conducerea serviciilor secrete, a SRI, pe Eduard Hellvig (sic!), să stopeze acest antisemitism provocat de acest cetățean român, care de ani de zile atacă, provoacă sau încearcă să provoace pentru că poporul român nu răspunde, poporul evreu atacând simbolurile poporului român. Cetățeanul român încearcă să atragă ura împotriva poporului evreu, ura de care noi nu suntem capabili fraților...

Min. 02:40 Știm că Mântuitorul a ales să se nască în poporul evreu, dar după ce aceștia nu l-au acceptat și l-au ucis, atunci a găsit un alt popor, poporul creștin, ortodox. ... atacă de ani de zile pe Iustin Pârvu, Pe Valeriu Gafencu - de ce-i atacă ? Tot din antisemitism, pentru că a îndrăznit să-și dea medicamentele care i-ar fi asigurat viața unui evreu, unui pastor protestant. Și dă dovadă de un antisemitism atât de furios, de adânc, încât atacă pe oricine a făcut bine evreilor...

Min. 04:10 Deci asta e un antisemit greșos și ar trebui neapărat băgat la închisoare, și dus să-l judece Mossadul. Să-l judece ăștia acolo în Israel că ăștia știu cum să facă. Mossadul după al doilea Război Mondial a știut să trimită comandourile să-i asasineze pe cei pe care îi considerau vinovați de moartea evreilor în perioada asta din al doilea război mondial. Așa că ar trebui să-l ia Mossadul pe acest antisemit și să-l ia și să-l judece acolo, pentru că noi nu avem antisemitism aici de zeci de ani. Nu a auzit cineva vreodată de atacuri asupra vreunei sinagogi, comunități de evrei, altfel ar fi vuit ziarele, s-ar fi văitat comunitatea evreiască care știe foarte bine să iasă în față. Așa că văzând ca nu e antisemitism la noi, acest tot da cu bâta-n baltă, încearcă să împrăște cu mizerie tot ce e frumos românesc, ca lumea, știindu-l pe el ca e din părinți evrei, pentru ca tatăl lui a fost un evreu care a venit ca și bolșevic în timpul comunismului călare pe tancurile sovietice, și a fost șeful securității din armată. Acuma fii-su încearcă să întoarcă românii împotriva evreilor. Cred că omul e bolnav, ar trebui internat undeva într-o clinică de psihiatrie, încearcă să întărească românii împotriva evreilor... Numai acest cetățean român, din descendență evreiască, tot încearcă atacând simbolurile noastre naționale - chiar și pe Eminescu va dați seama,... bănuim cu toții că în spatele lui stă Dracul, că e demonizat, dar cred ca are și o afecțiune psihică, pentru ca el în loc să se bucure de dragostea pe care o avem pentru poporul evreu...de ce bagă scârba asta, încearcă să provoace sentimente de ură...Ar trebui să-i retragă cetățenia, să-l dea persona non grata.. Nu înțeleg de ce acest sef al serviciilor secrete care eu știu ca e etnic evreu Eduard Hellvig (sic!) nu-l arestează...numai și numai să provoci sentimente de ură ale poporului român...

Min. 10:30 ...știm că a făcut școala comuniștilor Ștefan Gheorghiu, știm că e un bolșevic, dar totuși, să fii așa un antisemit veros să ataci în halul ăsta...

Min. 11:10 noi ar trebui să ne ridicăm în sine, să zicem că prea am stat și n-am luat și noi o atitudine, nu zice nimeni de agresivitate, omul e bolnav vă dați seama, dar trebuie să ieșim la protest, să facem o adresa și la SRI că nu se poate să-l lase așa pe ăsta să tot bage bătu prin gard și să încerce să trezească sentimente de antisemitism la poporul român care nu e antisemit.

Min 13:00 (...)..... poate s-a supărat că acest locotenent luptă împotriva naziștilor, poate e și nazist, că dacă e antisemit înseamnă că e și nazist nu? că ei așa ziceau, că naziștii erau antisemiți... Noi trebuie să luăm o atitudine, să forțăm autoritățile statului să ia atitudine împotriva lui.

Min. 14:40 Mircea Vulcănescu a făcut o grămadă de lucruri bune ca și membru în guvern (gouv. Antonescu)...

Min. 15:40 Distribuți cât mai mult acest video pentru că trebuie să strângă antisemitul ăsta, nu se poate sa-l lăsăm p-ăsta care atacă tot ce înseamnă românesc în ideea să provoace ura împotriva poporului evreu prin faptul că el conduce un institut Elie Wiesel, care are un nume evreiesc. El și-a luat nume de român, conduce un institut Elie Wiesel, și implică institutul ăsta care e evreiesc ca să trezească sentimente de ură la poporul român. Va dați seama cât e de mârșav, cât e de bolnav. Neapărat să distribuiți să afle toată lumea de antisemitismul lui ! De-acum înainte, cum auziți de, să-i puneți eticheta antisemit și antiromân, trebuie tratat așa cum merită ca antisemit și antiromân. (...)

Min 17:20 (...)deci aici iar e antisemit, nu poate să suporte că un creștin, un tânăr naționalist (Valeriu Gafencu) a salvat un evreu (...) vă dați seama cât e de greșos, cât e de criminal, e un infractor care provoacă antisemitism în România. Trebuie cu toții să ne gândim cum să facem să îl condamnăm cât mai repede pentru că nu știi ce mai face ăsta, îl vezi că se apucă acum să pună bombe în sinagogi, eu mă aștept să pună bombe în sinagogi și să se travestească să zică că e nu știu ce român, că de-aia și-a și luat nume românesc deși el săracu e evreu, de ce i-o fi rușine ? și de-asta e antisemit, că lui i-e rușine de originea lui că putea să-și ia numele ăla evreiesc. P-ăștia îi cheamă și pe ei în felul lor, cum o chema p-aia, Ana Pauker...de ce te ascunzi, ești antisemit, ești împotriva evreilor, tu nu mai vrei să fii evreu?

Min. 19:45 ...ei acolo (în Israel) fac ce-i taie capul, m-am dus acolo și-mi spunea ghidul evreu că nu le dau drepturi la cetățenii palestinieni să voteze... ei regulile lor frumoase acolo, sau să vă mai zic cât de isteți au fost în timpul războiului cu Egiptul când i-au omorât în 4 ore pe egipteni, știți cum au făcut? n-au purtat războiul după toate regulile, au avut 100 de avioane cu care i-au măcelărit pe egipteni, dar nu numai asta, ca să vedeți cât de destepți sunt și cât de corecți au fost, în loc să se lupte după regulile normale de război au pus comandouri în fața caselor șefilor de arme și i-au asasinat în case, în pat lângă copii și soții. Deci foarte tari !...

Min. 23:32 Deci rugăm încă odată pe evreul etnic Eduard Hellvig să-și facă datoria dacă tot l-a pus acolo Johannis ca să avem și noi un șef al serviciilor secrete evreu, căăștia chiar se descurca bine, Mossadul ați văzut ce bine se descurcă, cum îi omoară pe toți,... haide ia luați măsuri și împotriva lu' ăsta domnu' Hellvig, că vedeți că tot încearcă să facă antisemitism în România...trebuie băgat la pușcărie, deci țineți minte numele ăsta că trebuie pomenit ca un mare antisemit și antiromân”.

➤ **Protest 15 februarie 2023, Facebook Fratia Ortodoxa - Protest în fața Liceului Mircea Vulcănescu din București,**

<https://www.facebook.com/inepiisfantuluiqheorghe/videos/612541360703079>

Dan - “Avem acest institut comunist Elie Wesel condus de niște străini de neam care vor să agite spiritele, vor să trezească în popor sentimente împotriva evreilor, pentru că de asta atacă pe Mircea Vulcănescu și pe această cale încercăm să oprim această persoană, se numește, tatăl lui a fost șeful securității din perioada comunistă din armată, deci un om care a participat la asasinarea multora dintre buncii voștri, a venit în România pe



tancurile sovietice, și odrasla lui este acest Al., care astăzi vrea să vă schimbe numele liceului, dintr-un nume de erou cine știe ce nume vor să pună, probabil Ana Pauker sau Gheorghiu Dej sau Ceaușescu. Prea mult și de prea mult timp această persoană macabră, fiu de bolșevic, de tortionar, tot aruncă cu noroi în tot ce avem noi mai frumos și mai sfânt în neamul ăsta încercând să provoace reacții virulente din partea românilor. Vede că nu i se îndeplinesc dorințele ...au făcut presiuni asupra profesorilor... mesaj către profesori, gandiți-vă dacă ar veni cineva să vă spună că mama voastră a fost o desfrânată, că tatăl vostru a fost un criminal, un pedofil, un violator de dame, voi ați accepta ? Dacă n-ati accepta cu privire la părinții voștri, cu atât mai mult nu putem să acceptăm la repere ale demnității neamului românesc. Pentru că acest sinistru nu se va opri aici. ..El deja a încercat și împotriva lui Eminescu, acum ce facem, renunțăm și la Eminescu?! împotriva părintelui Iustin Parvu, 16 ani de închisoare, fondator de 2 mănăstiri, 1 azil de bătrâni, orfeline, a schimbat destinul atâtor copii amărâți, și noi acum să renunțăm pentru că un antisemit, un om care provoacă violențe, care încearcă să le provoace mai bine zis, vrea să schimbe toate astea? Până la urmă ăsta o să vrea să distrugă până și Bisericele, să distrugă și azilele de bătrâni, să distrugă și granițele, să distrugă tot în țara asta, ăsta efectiv își face planul Dracului. Deci rolul lui este rolul Satanei, care distruge tot ce e bun pentru pământul românesc..." (Min. 9:30)

➤ **Live Protest Mircea Vulcanescu, 16 februarie 2023**

https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=726709455586474

Dan - "Să repetăm numele,, să știm cine e acest DUȘMAN al neamului românesc, antisemit, antidemocrație. Să repetați să se știe ..."

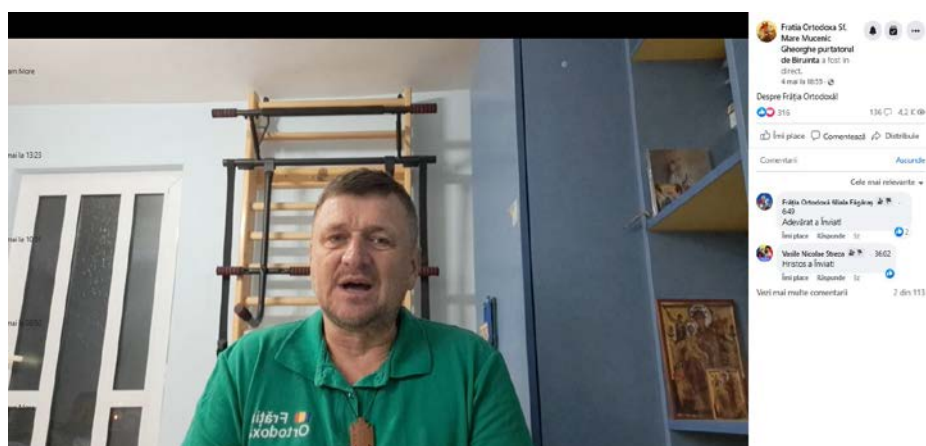
Claudiu Târziu - "nu ne poate deturna niciun, săracul, niciun Muraru, ăștia sunt niște pigmei, niște suflete ...care nu cred nimic decât în puterea banului și în legături perverse, n- au nicio legătură cu neamul ăsta..."

16. Petentul, prin adresa înregistrată sub nr. 3620/15.05.2023, a informat cu privire la neprezentarea la ședința de audiere și a depus ca probe următoarele postări ale părții reclamate, efectuate atât pe pagina de socializare a acestuia dar și a paginii Frăției Ortodoxe Sf. Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de Biruință, în care reclamatul susține în mod fals că este "dat în judecată de....." și cheamă la solidarizare, cerând ajutor de la avocați.

17. Se menționează că pagina de Facebook a Frăției Ortodoxe are peste 75.000 de urmăritori. În plus, administratorii paginii nu au șters sau moderat în vreun fel comentariile tendențioase, cu conotații antisemite sau incitatoare la adresa petentului.



18.Live-ul părții reclamate..... cu peste 4000 de vizualizări, 141 distribuiri, 136 comentarii: <https://www.facebook.com/jnepiisfantuluiigheorghe/videos/6678641392154962>

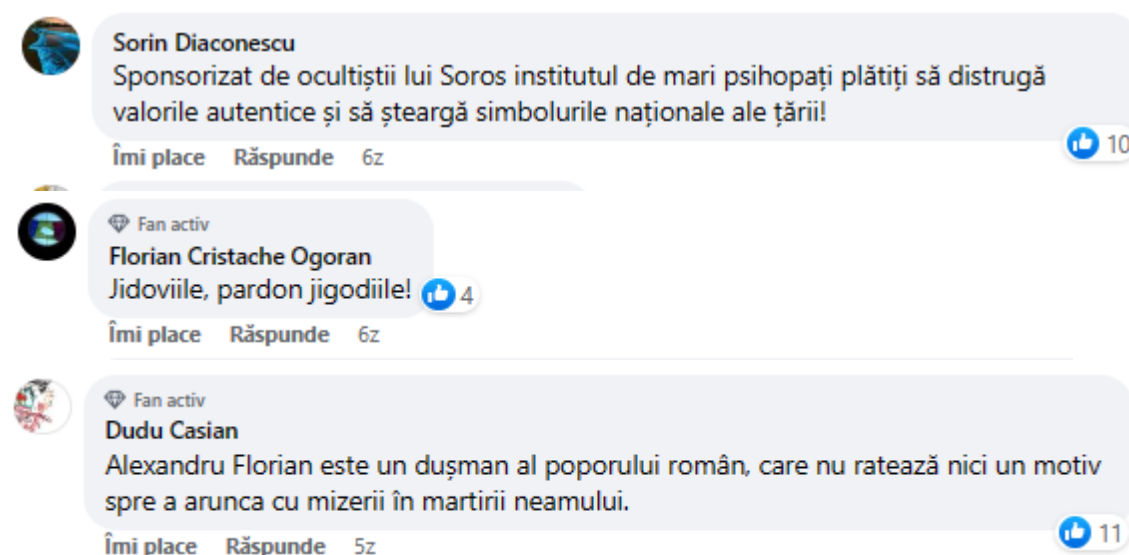




19. Postarea Frăției Ortodoxe cu peste 732 distribuiri, în care prezintă informații false



20. Comentarii publice, nemoderate, la adresa reclamantului, care reproduc stereotipuri clasice antisemite și/sau instigă la ură/discriminare sau folosesc un limbaj agresiv tendențios:





Costel Burghilea

Toți cei patriotici , cei care sunt normali cei ce își iubesc istoria religia și neamul sunt considerați nebuni sau trimiși în judecată de slugi trădătoare, jigodii ordinare etc...

Îmi place Răspunde 5z



Dacus Aldracus · Urmărește

În Occident, se face puscărie dacă îndrăznești să spui ceva despre cabala sionista. Incepe și la noi. Incepe din nou. Dacă românul obișnuit, și în primul rând creștin ortodox, va sta cu mâinile în sân și se va lamenta, ne merităm soarta.

Îmi place Răspunde 5z



Leonardo Stoica

DAR PE MINISTRUL CARE ERA ȘEFUL LUI VULCANESCU ȘI MAI VINOVAȚ (EVENTUAL) DECÎT EL CARE ERA SECRETAR DE STAT ,A FOST REABILITAT DE CATRE JUSTIȚIA DIN ROMÂNIA , CA FICA ACESTUIA SA POATA INTRA ÎN POSESIA FOSTEI AVERI A MINISTRULUI (RESTITUIRE))
DAR ASTA S-A PUTUT PT. CA SĂ VEZI .
MINISTRUL ERA EVREU !!!????
ASTA ESTE JUSTIȚIA DIN ROMÂNIA.
OAR ROMÂNIA ESTE CONDUSĂ DE EVREI, !!!!

Îmi place Răspunde 5z



Fan activ

Vasile Vasile

Florian este unul din marii dușmani ai neamului românesc!

Îmi place Răspunde 5z



Florica Spanu

Dictatura evreilor !

Îmi place Răspunde 3z



Elena Letitia Atudoroaie

Moarte dușmanilor neamului românesc.

Îmi place Răspunde 3z



Paun Georgescu

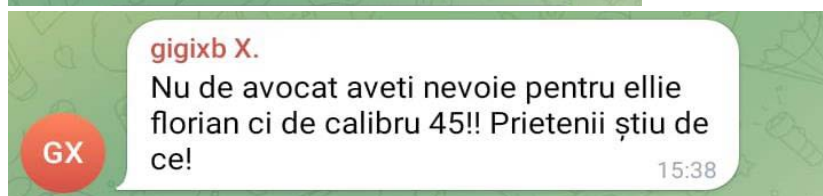
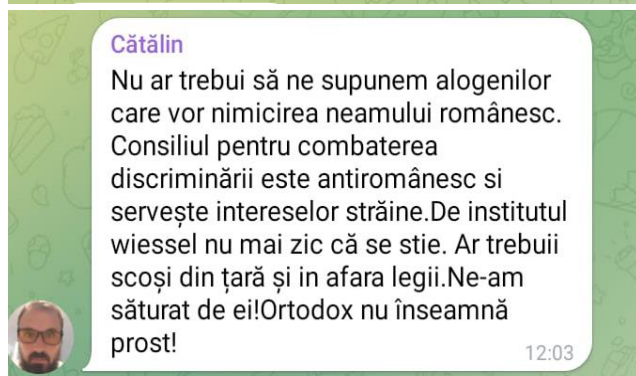
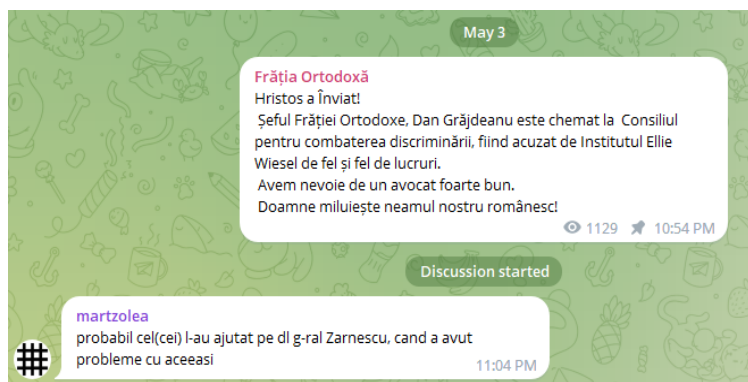
Evreii lovesc din nou, la fel ca mai înainte ...1938...

Îmi place Răspunde 2z

21. Comentarii la postările pe contul de Telegram al Frăției Ortodoxe au 1129 vizualizări, 16 comentarii <https://t.me/FratiaOrtodoxa/2079> :



CONSILIUL NAȚIONAL
pentru **COMBATEREA**
DISCRIMINĂRII



22. Chemările de solidarizare și victimizarea au generat și alte postări publice cu caracter antisemit sau tendențios precum:





sau:



Mugurel Angelo Nicolae

De ce a fost acuzat de acel trădător de neam și țară? Alexandru Florian trebuie arestat și condamnat la moarte iar acel institut desființat și toți care activează în el arestați pentru înaltă trădare!

Îmi place Răspunde 42

23. Prin concluziile scrise, petentul susține că nu dorește să intre în polemică cu partea reclamată, ci se rezumă doar la adăugarea unor informații referitoare la tatăl său și anume că acesta nu a venit în România pe tancurile sovietice, ci a fost unul dintre supraviețuitorii Pogromului de la Iași, respectiv din trenul morții Iași – Podu Iloaiei.

Susținerile părților reclamate

24. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 3686/16.05.2022, partea reclamată solicită să se dispună respingerea petiției ca fiind neîntemeiată. Se arată că alegațiile petentului se întemeiază pe rescrierea completă a afirmațiilor părții reclamate, pe reinterprețarea lor într-o cheie personală, precum și pe prezentarea lor trunchiată și separată de contextul în care au fost formulate.

25. Partea reclamată, în calitate de președinte al Frăției Ortodoxe „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Purtătorul de Biruință”, a exprimat public, în cursul lunii februarie 2023, o serie de opinii referitoare la activitățile petentului, în calitate sa de președinte al Institutului Național pentru Studiul Holocaustului din România „E. Wiesel”, respectiv:

a) la data de 14.02.2023, prin intermediul unei intervenții transmise în direct pe pagina de Facebook a Frăției Ortodoxe, a prezentat motivele pentru care consideră că petentul a adoptat atitudini antisemite;

b) la data de 15.02.2023, în cadrul protestului la care a participat Frăția Ortodoxă în fața Liceului Mircea Vulcănescu din București, a reiterat argumentele în baza cărora apreciază că petentul promovează un discurs antisemit, ce poate sădi în mentalul colectiv atitudini de ură împotriva comunității evreiești;

c) la data de 16.02.2023, în cuprinsul unei înregistrări video efectuate în timpul protestului indicat anterior și transmisă pe pagina de Facebook a Frăției Ortodoxe, a reluat opinia personală privind activitatea petentului și a subliniat motivele pentru care este necesară conștientizarea pericolelor unei astfel de abordări în discursul public din România.

26. Se arată că prin petiția sa, petentul rescrie afirmațiile, după care, în raport de propriile sale reinterpretări, susține că acestea ar instiga la ură împotriva comunității evreiești. Nimic mai fals. În realitate, afirmațiile părții reclamate, așa cum au fost ele exprimate public prin intermediul paginii de Facebook a Frăției Ortodoxe „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Purtătorul de Biruință” au fost formulate cu scopul declarat de a condamna comportamentul și discursul antisemit - complet contrar față de acuzațiile petentului. Acest lucru este ușor observabil și reiese din simpla parcurgere a mijloacelor probatorii invocate eronat în sprijinul petiției:

- „[...] *nu se poate să-l lase pe ăsta să tot bage bățul prin gard și să încerce să trezească sentimente de antisemitism în poporul român, care nu e antisemit*” [min. 11:30 - 11:45 din primul videoclip];
- „[...] *în loc să se bucure de dragostea pe care o avem pentru poporul evreu (...) toții evreii purtau mare evlavie poporului român, care a venit după Revoluție și i-a ajutat să reconstruiască Israelul [...]*” [min. 07:30 - 08:10 din primul videoclip];
- „[...] *tot aruncă cu noroi în tot ce avem noi mai frumos și mai sfânt în neamul ăsta, încercând să provoace reacții virulente din partea românilor. Vede că nu i se îndeplinesc dorințele și [...] tot face presiuni asupra profesorilor*” [min. 06:50 - 07:20 din al doilea videoclip];
- „[...] *acest antisemitism provocat de acest cetățean român, care de ani de zile atacă, provoacă sau încearcă să provoace, pentru că poporul român nu răspunde, încearcă să provoace ură față de poporul evreu, atacând simbolurile poporului român. Cetățeanul român [...] atacă personalități românești și încearcă să atragă ura împotriva poporului evreu, ură de care noi nu suntem capabili, fraților!*” [min. 00:50 - 02:10 din primul videoclip];
- „*Așa că, văzând că nu e antisemitism la noi, acest tot dă cu bâta în baltă, încearcă să împrăște cu mizerie tot ce e frumos românesc, ca lumea, știindu-l că e din părinți evrei [...] să întoarcă românii împotriva evreilor*” [min. 05:30 - 06:20 din primul videoclip].

27. Din afirmațiile citate anterior, partea reclamată apreciază că rezultă cu claritate faptul că denunță expres antisemitismul, orice atingere a demnității umane sau creare a unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare fiind exclusă. Denunțarea expresă a antisemitismului nu poate constitui instigare la ură împotriva comunității evreiești, cum pretinde petentul, cele două atitudini sunt total opuse.

28. Reclamatul apreciază că acuzațiile petentului nu doar că sunt vădit neîntemeiate, dar sunt formulate și cu o neverosimilă rea-credință. Acesta este autorul a numeroase publicații și acțiuni prin care condamnă public și urmărește să anuleze complet valoarea unor personalități marcante ale culturii românești din domeniul literar, sociologic sau religios, pentru motivul că aceștia ar fi adoptat, la un moment dat, atitudini pretins antisemite (e.g. Valeriu Gafencu, Iustin Pârvu, Mircea Vulcănescu). Spre exemplu, cartea publicată în coautorat de petent, A., A. Bărbulescu, „*Elita culturală și discursul antisemit interbelic*”, Editura Polirom,

București, 2022, în care se raportează critic, din considerentele anterior indicate, la personalități precum cea a lui Mircea Vulcănescu. În egală măsură, este relevant și articolul petentului *"Mircea Vulcănescu și memoria publică"* din Revista 22, 24.06.2014¹.

29. În opinia părții reclamate, dacă petentul consideră că denunțarea expresă a antisemitismului de către reclamat ar putea fi reinterpretată ca un discurs antisemit - ceea ce, după cum s-a arătat, este absurd - de ce discursul său de anulare a unor personalități culturale românești nu ar putea fi reinterpretat, în mod egal, ca antisemit, întrucât promovează pretinsul antagonism dintre anumite simboluri naționale și comunitatea evreiască?

30. În opinia părții reclamate, denunțarea expresă a antisemitismului este și trebuie să rămână o opțiune liberă a oricărei persoane, cuprinsă în sfera de protecție a dreptului fundamental la liberă exprimare, protejat prin art. 30 din Constituție, neîncadrabilă într-o formă de discriminare.

31. Pe lângă rescrierea efectivă a afirmațiilor părții reclamate, se reproduc o serie de enunțuri ale acestuia pe care petentul le prezintă scoase din context, cu scopul de a le distorsiona semnificația reală:

a) Afirmația potrivit căreia tatăl petentului a avut simpatii bolșevice și a ajuns în România odată cu armata sovietică:

Aceste susțineri au fost formulate cu scopul de a evidenția existența unei legături între opțiunile politice ale tatălui petentului și aversiunea față de valorile culturale și spirituale ale poporului român. În niciun caz nu s-au exprimat aceste idei cu scopul de a învinovăți evreii pentru propagarea comunismului în România sau pentru ororile comise de aceste regim totalitar în cele cinci decenii de existență. Din discurs nu rezultă nici cea mai vagă sugestie de trivializare a antisemitismului ori de culpabilizare a victimelor Holocaustului pentru suferințele îndurate;

b) Afirmația potrivit căreia directorul Serviciului Român de Informații (Eduard Hellvig) este evreu:

Această afirmație este reprodusă trunchiat de către petent, cu scopul de a induce ideea eronată că reclamatul abordează o retorică antisemită în spațiul public. În realitate, partea reclamată nu a susținut, explicit sau implicit, că serviciile de informații din România ar fi conduse de evrei, ci doar a exprimat o opinie pur personală în sensul că directorul Serviciului Român de Informații ar fi de etnie evreiască. De aici și până la interpretarea dată de către petent, potrivit căreia intenția ar fi fost să generalizeze etnia persoanelor care alcătuiesc serviciile de informații, este o cale lungă, generată exclusiv de exagerările și de speculațiile nefundamentate ale petentului;

c) Afirmațiile referitoare la viața lui Iisus Hristos:

Reclamatul nu am făcut altceva decât să prezinte un fragment preluat din tradiția ortodoxă, conform căruia Iisus Hristos s-a născut în poporul israelit, însă influența sa spirituală nu este recunoscută nici în prezent de către membrii acestuia din urmă. S-a adus în discuție această idee cu scopul de a evidenția faptul că personalități precum Iustin Pârvu sau Valeriu Gafencu au avut contribuții considerabile în aprofundarea conștiinței creștine a poporului român, iar atacurile repetate ale petentului sunt susceptibile de a genera un efect invers nejustificat, anume acela de a plasa cetățenii de etnie română pe poziții contondente în raport de cetățenii de etnie evreiască, ceea ce este profund periculos;

d) Afirmațiile referitoare la gândirea diabolică a petentului:

¹ <https://revista22.ro/eseu/alexandru-florian/mircea-vulc259nescu-351i-memoria-public259>

Partea reclamată nu a făcut nicio asociere, nici măcar implicită, între adjectivele la care a apelat pentru a-l descrie pe petent și apartenența acestuia la comunitatea evreiască. Din nou, suntem în prezența unei încercări de răstălmăcire a afirmațiilor, prin scoaterea lor din context și prezentarea lor trunchiată.

32. Partea reclamată apreciază că, potrivit petentului, se promovează o retorică de factură negaționistă cu privire la sentimentele antisemite din România, atât prin minimalizarea conduitelor antisemite din rândul poporului român, cât și prin idealizarea unor persoane care s-au făcut vinovate de asemenea conduite în trecut. Partea reclamată susține că acesta nu a afirmat niciodată că nu se înregistrează comportamente de factură antisemită în România. Există situații izolate în care anumiți etnici români și-au exprimat sentimente de ură față de etnicii evrei, însă asemenea cazuri sunt punctuale și nu pot să fie generalizate pentru a extrage concluzia (eronată) a atitudinii antisemite a poporului român. După cum a menționat constant în intervențiile sale publice, raporturile din prezent dintre cetățenii de etnie română și cei de etnie evreiască se desfășoară pașnic, într-un climat multicultural de toleranță, element de fapt, de notorietate.

33. De asemenea, este cunoscut faptul că, în perioada recentă, nu au fost înregistrate atitudini publice violente ale etnicilor români împotriva etnicilor evrei, interacțiunea dintre aceștia fiind bazată pe respect reciproc și pe recunoașterea deplină a tradiției și individualității fiecăruia. Faptul că petentul încearcă să generalizeze excepțiile și să le impute fără temei părții reclamate nu poate decât să dovedească încă o dată că demersul său nu reprezintă altceva decât un atac nefundamentat la persoana acestuia, nicidecum faptul că acesta ar promova o retorică negaționistă privind existența unor comportamente de natură antisemită în România.

34. Partea reclamată susține că petentul lecturează într-o cheie distorsionată și pro causa declarațiile publice ale acestuia în legătură cu unele persoane menționate în videoclipurile postate pe pagina de Facebook a Frăției Ortodoxe. Dacă petentul le-ar fi parcurs cu atenție, în raport de întregul context în care au fost formulate, ar fi observat desigur că afirmațiile au menirea de a pune în evidență strict aspectele pozitive ale activității derulate de către aceste persoane, fiind vorba despre împrejurări istorice, cuantificabile și incontestabile. Extrem de relevante în acest sens sunt următoarele afirmații formulate cu privire la:

- Valeriu Gafencu: *„Pe Valeriu Gafencu de ce-l atacă? Tot din antisemitism, pentru că a îndrăznit să-și dea medicamentele care i-ar fi asigurat viața, unui evreu și unui pastor protestant”* [min. 03:30-03:45 din primul videoclip];
- Mircea Vulcănescu: *„Mircea Vulcănescu a făcut o grămadă de lucruri bune ca și membru în Guvern”* [min. 14:40 - 14:50 din primul videoclip].

35. În opinia părții reclamate, dacă asemenea judecăți ar fi tratate automat drept judecăți antisemite atunci orice discurs de apreciere a vreunei personalități românești interbelice ar trebui calificat ab initio ca antisemit și ar echivala cu interdicția promovării culturii române interbelice în spațiul public. Alegațiile petentului împotriva unor astfel de persoane sunt ele însele excesive, înscriindu-se într-un fenomen mai larg de negare a tuturor contribuțiilor sociale ale anumitor personalități istorice pe baza speculațiilor privind neconformitatea conduitelor acestora, fie ele și minimale, cu standardele comportamentale actuale (i.e., Cancel Culture). Or, o astfel de abordare nu poate conduce decât la poziționarea diferitelor segmente ale populației pe poziții antagonice și la adâncirea clivajelor existente în cadrul societății.

IV. Cadrul legal aplicabil

36. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Legislația internă

Constituția României

Art. 1 alin. (3)

„România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”

Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni

Art. 4 alin. (2)

„România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Art. 16 Egalitatea în drepturi

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

(3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenie română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.”

Art. 29 Libertatea conștiinței

„(1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.

(2) Libertatea conștiinței este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.”

Art. 30 Libertatea de exprimare

(1) „Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.

(8) Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictelor de presă se stabilesc prin lege.”



Codul Civil

Art. 70 Dreptul la liberă exprimare

„ (1) Orice persoană are dreptul la libera exprimare.

(2) Exercitarea acestui drept nu poate fi restrânsă decât în cazurile și limitele prevăzute la art. 75. ”

Art. 75 Limite

„(1) Nu constituie o încălcare a drepturilor prevăzute în această secțiune atingerile care sunt permise de lege sau de convențiile și pactele internaționale privitoare la drepturile omului la care România este parte.

(2) Exercitarea drepturilor și libertăților constituționale cu bună-credință și cu respectarea pactelor și convențiilor internaționale la care România este parte nu constituie o încălcare a drepturilor prevăzute în prezenta secțiune.”

Curtea Constituțională a României, Decizia nr. 62 din 18.01.2007

OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată

Art. 2

„(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Art. 15 Dreptul la demnitatea personală

„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

Art. 20

(6) „Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”



Legislație internațională

Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Articolul 14 Interzicerea discriminării

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

Declarația Universală a Drepturilor Omului

Națiunile Unite – Dispozițiile relevante ale Pactului internațional din 1966 privind drepturile civile și politice (ICCPR)

Jurisprudența CNCD.

V. Principiile de analiză

37. Litera și spiritul Constituției României interzic ambele fețe ale discriminării: atât cea formală cât și cea substanțială.

38. Suntem în prezența discriminării formale sau **de jure** atunci când există o diferențiere sau un tratament diferit între două persoane sau situații neexistând nicio distincție relevantă între ele. Astfel, Curtea Constituțională a decis în mod constant că „principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”.²

39. De asemenea, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă:

- la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal,
- la situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”³ în această situație.

40. În cazul discriminării **substanțiale sau de facto**, atunci când se tratează într-o manieră identică două sau mai multe persoane sau situații care sunt în fapt diferite, Curtea Constituțională a arătat că tratarea diferită a unor probleme ce țin de inegalitate nu este numai permisă, ci chiar cerută.

41. Principiul egalității nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul nu poate fi decât diferit.”⁴

42. Totodată, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, diferența de tratament devine discriminare, în sensul art. 14 din Convenție, atunci când autoritățile statale induc distincții între situații analoage sau comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Astfel, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, trebuie stabilit că persoanele care se află în situații analoage sau comparabile beneficiază de un tratament preferențial, și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă (Fredin c. Suediei, Hoffmann c. Austriei, Spadea și Scalabrino c. Italiei, Stubbings și alții c. Regatului Unit).

43. Suntem în prezența discriminării directe atunci când:

- persoană este tratată în mod nefavorabil;

² Decizia nr. 349/2001, M.Of. nr. 240/2002,

³ Decizia nr. 312/2001, M.Of. nr. 99/2002, Decizia nr. 82/2002, M.Of. nr. 261/2002

⁴ Decizia nr. 116/2002, M. Of. Nr. 317/2002, Decizia nr. 92/2002, M.Of. nr. 338/2002.

- prin comparație cu modul în care **au fost sau ar fi tratate** alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria "criteriului protejat".

44. Pentru existența **discriminării directe** trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:⁵

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin:
 - **orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;**
- existența unui criteriu de discriminare:
 - criteriile enumerate în definiția legală sunt cu titlu de exemplu, fapt exprimat prin sintagma și orice alt criteriu;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat **are ca**
 - **scop sau**
 - **efect**
- **restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate** a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor **persoane sau situații aflate în poziții comparabile**.

45. Reținând, în coroborare cu speța dedusă spre soluționare, definiția discriminării astfel cum este reglementată de art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000, Colegiul director se raportează, în ceea ce privește analiza unui act/a unei fapte care încalcă dreptul la un tratament egal, la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din OG nr. 137/2000. Astfel, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile*, dar care sunt tratate în *mod diferit* din cauza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

46. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie să îndeplinească următoarele condiții, elemente care sunt analizate în ordinea care urmează:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin:
 - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
 - calitatea normei juridice, și anume:
 - accesibilitatea;
 - precizitatea;
 - previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, care trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

⁵ Art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată și republicată.

47. Având în vedere necesitatea analizei limitei dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate, Colegiul director s-a raportat la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) prin care s-a stabilit un set de condiții pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, elemente analizate în fiecare caz în parte adus la cunoștința CNCD.

48. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- o să fie expres prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- o să urmărească un scop legitim,
- o să fie necesară într-o societate democratică și
- o să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

49. Prin urmare, eventuala limitare a dreptului la exprimare trebuie să fie expres prevăzută de lege (prevedere legală care, la rândul ei trebuie să fie previzibilă și accesibilă), să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și proporțională cu scopul urmărit.

50. Pentru o analiză completă, trebuie analizate punctual cerințele impuse de CEDO, după cum urmează:

Ingerința să fie prevăzută de lege

51. Prima cerință, cea a *existenței unei prevederi legale*, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2, alin. 1 coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2, alin. 8 din OG nr. 137/2000 potrivit căroră „*prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație*”. Apreciam că ambele texte normative sunt previzibile și accesibile, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

52. Raportat la scopul legitim urmărit, prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, indiferent de categoria căreia îi aparțin, de etnia sau de convingerile religioase ale acestora, astfel că și această condiție este îndeplinită.

53. Protecția demnității unor persoane sau a unor grupuri constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, conținutul declarațiilor publice în discuție, respectiv afirmațiile și comentariile distribuite online pe mai multe canale de comunicare, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele: un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură, ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unei persoane sau a unui grup de persoane legat de apartenența la un grup – astfel cum prevede art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată.

54. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

55. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „*este necesară într-o societate democratică*”.

56. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „*relevante și suficiente*” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „*nevoi imperioase*” („*pressing social need*”).

57. Identificarea unei „*nevoi imperioase*”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „*nevoi imperioase*” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801).

58. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „*margină de apreciere*” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „*nevoi sociale presante*”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO (vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

59. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv în analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu, dintre care sunt redată cele ce urmează:

- a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale;
- b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele plurarismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilită în mod convingător;
- c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități.

Aplicarea principiilor la speță

60. În fapt, Colegiul director reține spre analiză faptul că, în perioada 14-16 februarie 2023, au fost difuzate în spațiul online diverse postări promovate de reclamat pe pagina de Facebook și pe canalul de Telegram al asociației Frăția Ortodoxă Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Purtătorul de Biruință, precum și prin mai multe live-uri transmise pe Facebook, unele fiind difuzate cu ocazia unui protest organizat în fața liceului Mircea Vulcănescu din București, situații în care reclamatul a făcut diverse afirmații la adresa petentului ca persoană de etnie/cu ascendență evreiască, în unele postări făcând referire și la alte persoane aparținând grupului minoritar.

61. Postările au fost promovate pe paginile de Facebook personală și a asociației Frăția Ortodoxă, fiind redifuzate și redistribuite cu „share” și având un număr impresionant de comentarii și semne distinctive simbolului Like, precum și o implicare din partea publicului următor iar pe canalul de Telegram al asociației au fost reiterate instigările la adresa

petentului fiind folosite anumite stereotipuri. Ca moderator al acestor postări, reclamatul nu a depus diligențele necesare pentru dirijarea comentariilor în direcția protejării demnității persoanelor și a valorilor fundamentale ale societății democratice.

62. Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării pe criteriul protejat raportat la comunicările exprimate prin postările scrise și video ale părții reclamate, care pot duce la crearea unei atmosfere ostile, degradante și ofensatoare împotriva persoanelor încadrate în grupul vulnerabil pe criteriul etnic sau de rasă.

63. În drept, examinând conținutul petiției și legislația în vigoare, Colegiul director urmează a analiza modul în care mesajele transmise de reclamat, limbajul folosit de acesta, precum și gestionarea comentariilor survenite pe marginea difuzării acestor postări ar fi putut aduce atingere dreptului la imagine al persoanelor de etnie/origine evreiască prin lezarea demnității, astfel cum prevede art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată.

64. Pe fond, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile făcute, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă, în acest caz, s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit, potrivit art. 2, alin 1 coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000.

65. În scopul de a determina dacă comentariile reclamate drept discriminatorii, obiect al prezentei sesizări, constituie element de incitare la ură sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unei/unor persoane, Colegiul director va examina: *obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul în care a avut loc, conținutul comentariilor, unde au fost difuzate comentariile, rolul în societate al persoanei.*

Obiectivul urmărit de partea reclamată

66. Obiectivul urmărit de reclamat este important:

- a dorit acesta să informeze publicul cu privire la un subiect, informație de interes public?
- a dorit acesta să prezinte persoanele într-o ipostază degradantă ori a urmărit atragerea atenției, într-un mod ironic, asupra anumitor aspecte?
- a urmărit doar emiterea unui punct de vedere fără a realiza conotațiile reale ale mesajului transmis în postările sale ?

În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a părții reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

67. Colegiul director apreciază că, în speță, partea reclamată a prezentat poziția sa cu privire la o anumită categorie de persoane în strânsă legătură cu apartenența lor evreiască, realizând în cadrul postărilor scrise și video, o nominalizare cu conotații jignitoare la adresa petentului, afirmațiile putând fi reținute ca un element provocator sau ostil împotriva acestor persoane, mesajul transmis promovând o atitudine denigratoare la adresa petentului și a comunității minoritare evreiești, mesajul vizând integritatea acestora.

Contextul în care a fost făcută afirmația

68. Postările, mesajele video și comentariile scrise transmise prin intermediul părții reclamate, la adresa petentului și a persoanelor de etnie/origine evreiască, au fost făcute pe pagina de

socializare Facebook personală și a asociației Frăția Ortodoxă și pe alte canale de comunicare online și difuzate în spațiul public, în perioada 14-16 februarie 2023, fiind redistribuite și având un număr mare de comentarii și aprecieri din partea publicului urmăritor, acestea fiind preluate pe mai multe canale cunoscute pentru conținut antisemit, declarate de extremă dreapta.

69. Partea reclamată și-a exprimat opinia în ceea ce privește aspectele sesizate de petent.

70. Astfel, Colegiul director nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză s-a depășit sfera caracterului informativ care prezintă interes pentru opinia publică, opțiunea de prezentare a părții reclamate aducând atingere atât petentului cât și persoanelor ce aparțin unui grup minoritar din România, discuțiile promovate aducând cu ele elemente de rasism⁶ și antisemitism⁷, ce pot fi incriminate ca o acțiune prin care se poate naște o situație periculoasă pentru valorile sociale ocrotite de lege.

Conținutul afirmațiilor

71. Partea reclamată..... a susținut, ca interlocutor în live-uri video și prin postări o serie de stereotipuri în care s-au promovat idei de intimidare asupra comunității evreiești din România și asupra persoanelor de etnie/ascendență evreiască, prin mesajul transmis în public reclamatul promovând ideea că, petentul și unii conducători ai instituțiilor statului au origini evreiești și că se supun unei alte ordini, producând daune poporului român și, implicit, statului român.

72. Redăm mai jos câteva pasaje sugestive din comentariile exprimate în postări și în video live-uri:

- petentul este denigrat pe baza etniei, reclamatul acuzându-l pe petent că este evreu antisemit cu rădăcini bolșevice și că tatăl lui a fost „evreu bolșevic”, acuzându-l pe petent că provoacă ură antisemită în rândul românilor. De asemenea, petentul este numit ca nazist, criminal, infractor, mârșav și bolnav psihic, având rolul „Satanei, care distruge tot ce e bun pentru pământul românesc”, portretizarea lui inducând ideea că reprezintă un pericol public, fiind „un dușman al neamului românesc”.

(...) Deci asta e un antisemit greșos și ar trebui neapărat băgat la închisoare, și dus să-l judece Mossadul. Să-l judece ăștia acolo în Israel că ăștia știu cum să facă. Mossadul după al doilea Război Mondial a știut să trimită comandourile să-i asasineze pe cei pe care îi considerau vinovați de moartea evreilor în perioada asta din al doilea război mondial. Așa că ar trebui să-l ia Mossadul pe acest antisemit și să-l ia și să-l judece acolo, pentru că noi nu avem antisemitism aici de zeci de ani.

Nu a auzit cineva vreodată de atacuri asupra vreunei sinagogi, comunități de evrei, altfel ar fi vuit ziarele, s-ar fi văitat comunitatea evreiască care știe foarte bine să iasă în față. Așa că văzând ca nu e antisemitism la noi, acest tot da cu bâta-n baltă, încearcă să împrăște cu mizerie tot ce e frumos românesc, ca lumea, știindu-l pe el ca e din părinți evrei, pentru ca tatăl lui a fost un evreu care a venit ca și bolșevic în timpul comunismului călare pe tancurile sovietice, și a fost șeful securității din armată. Acuma fii-su încearcă să

⁶Rasismul reprezintă un grup de atitudini, practici și acțiuni care își au sursa în convingerea că diferențele sociale și culturale se explică prin diferențe biologice inclusiv ereditare dintre rasele umane.

⁷Antisemitismul este o anumită percepție referitoare la evrei, care poate fi exprimată ca ură față de evrei. Atitudine (politică, socială etc.) ostilă față de evrei.

întoarce românii împotriva evreilor. Cred că omul e bolnav, ar trebui internat undeva într-o clinică de psihiatrie, încearcă să întărească românii împotriva evreilor... Numai acest cetățean român, din descendență evreiască, tot încearcă atacând simbolurile noastre naționale - chiar și pe Eminescu va dați seama,... bănuim cu toții că în spatele lui stă Dracul, că e demonizat, dar cred că are și o afecțiune psihică, pentru că el în loc să se bucure de dragostea pe care o avem pentru poporul evreu...de ce bagă scârba asta, încearcă să provoace sentimente de ură...Ar trebui să-i retragă cetățenia, să-l dea persona non grata. (...)

(...) Știm că a făcut școala comunistilor Ștefan Gheorghiu, știm că e un bolșevic, dar totuși, să fii așa un antisemit veros să ataci în halul ăsta...

Noi ar trebui să ne ridicăm în sine, să zicem că prea am stat și n-am luat și noi o atitudine, nu zice nimeni de agresivitate, omul e bolnav vă dați seama, dar trebuie să ieșim la protest, să facem o adresa și la SRI că nu se poate să-l lase așa pe ăsta să tot bage bățu prin gard și să încerce să trezească sentimente de antisemitism la poporul român care nu e antisemit.

(...) poate s-a supărat că acest locotenent luptă împotriva naziștilor, poate e și nazist, că dacă e antisemit înseamnă că e și nazist nu? că ei așa ziceau, că naziștii erau antisemiți... Noi trebuie să luăm o atitudine, să forțăm autoritățile statului să ia atitudine împotriva lui.

(...) Distribuți cât mai mult acest video pentru că trebuie să strângă antisemitul ăsta, nu se poate să-l lăsăm p-ăsta care atacă tot ce înseamnă românesc în ideea să provoace ura împotriva poporului evreu prin faptul că el conduce un institut Elie Wiesel, care are un nume evreiesc. El și-a luat nume de român, conduce un institut Elie Wiesel, și implică institutul ăsta care e evreiesc ca să trezească sentimente de ură la poporul român. Va dați seama cât e de mârșav, cât e de bolnav. Neapărat să distribuiți să afle toată lumea de antisemitismul lui ! De-acum înainte, cum auziți de, să-i puneți eticheta antisemit și antiromân, trebuie tratat așa cum merită ca antisemit și antiromân. (...)

(...) Deci aici iar e antisemit, nu poate să suporte că un creștin, un tânăr naționalist (Valeriu Gafencu) a salvat un evreu, (...) vă dați seama cât e de greșos, cât e de criminal, e un infractor care provoacă antisemitism în România. Trebuie cu toții să ne gândim cum să facem să îl condamnăm cât mai repede pentru că nu știi ce mai face ăsta, îl vezi că se apucă acum să pună bombe în sinagogi, eu mă aștept să pună bombe în sinagogi și să se travestească să zică că e nu știu ce român, că de-aia și-a și luat nume românesc deși el săracu e evreu, de ce i-o fi rușine ? și de-asta e antisemit, că lui i-e rușine de originea lui că putea să-și ia numele ăla evreiesc. P-ăștia îi cheamă și pe ei în felul lor, cum o chema p-aia, Ana Pauker...de ce te ascunzi, ești antisemit, ești împotriva evreilor, tu nu mai vrei să fii evreu?

(...)Avem acest institut comunist Elie Wesel condus de niște străini de neam care vor să agite spiritele, vor să trezească în popor sentimente împotriva evreilor, pentru că de asta atacă pe Mircea Vulcănescu și pe această cale încercăm să oprim această persoană, se numește, tatăl lui a fost șeful securității din perioada comunistă din armată, deci un om care a participat la asasinarea multora dintre bunicii voștri, a venit în România pe tancurile sovietice, și odrasla lui este acest Al., care astăzi vrea să vă schimbe numele liceului, dintr-un nume de erou cine știe ce nume vor să pună, probabil Ana Pauker sau Gheorghiu Dej sau Ceaușescu. Prea mult și de prea mult timp această persoană macabră, fiu de bolșevic, de torționar, tot aruncă cu noroi în tot ce avem noi mai frumos și mai sfânt în neamul ăsta încercând să provoace reacții virulente din partea românilor. Vede că nu i se îndeplinesc



dorințele ...au făcut presiuni asupra profesorilor... mesaj către profesori, gandiți-vă dacă ar veni cineva să vă spună că mama voastră a fost o desfrânată, că tatăl vostru a fost un criminal, un pedofil, un violator de dame, voi ați accepta ? Dacă n-ati accepta cu privire la părinții voștri, cu atât mai mult nu putem să acceptăm la repere ale demnității neamului românesc. Pentru că acest sinistru nu se va opri aici. ..El deja a încercat și împotriva lui Eminescu, acum ce facem, renunțăm și la Eminescu?! împotriva părintelui Iustin Parvu, 16 ani de închisoare, fondator de 2 mănăstiri, 1 azil de bătrâni, orfelinate, a schimbat destinul atâtor copii amărâți, și noi acum să renunțăm pentru că un antisemit, un om care provoacă violențe, care încearcă să le provoace mai bine zis, vrea să schimbe toate astea? Până la urmă asta o să vrea să distrugă până și Bisericile, să distrugă și azilele de bătrâni, să distrugă și granițele, să distrugă tot în țara asta, asta efectiv își face planul Dracului. Deci rolul lui este rolul Satanei, care distruge tot ce e bun pentru pământul românesc..."

(...) Să repetăm numele,, să știm cine e acest DUȘMAN al neamului românesc, antisemit, antidemocrație. Să repetați să se știe ..."

➤ discursul reiterează o serie de stereotipuri tipice privind:

- iudeo-bolșevismul (evreii sunt responsabili pentru comunism și ororile lui)

(...) Avem acest institut comunist Elie Wesel condus de niște străini de neam care vor să agite spiritele, vor să trezească în popor sentimente împotriva evreilor, pentru că de asta atacă pe Mircea Vulcănescu și pe această cale încercăm să oprim această persoană, se numește, tatăl lui a fost șeful securității din perioada comunistă din armată, deci un om care a participat la asasinarea multora dintre bunicii voștri, a venit în România pe tancurile sovietice, și odrasla lui este acest Al., care astăzi vrea să vă schimbe numele liceului, dintr-un nume de erou cine știe ce nume vor să pună, probabil Ana Pauker sau Gheorghiu Dej sau Ceaușescu.

(...)Se întâmplă un lucru grav care ne pune în pericol pe noi ca popor, un cetățean român incită la antisemitism.

- serviciile secrete (că evreii conduc România)

(...) Îl îndemn pe Președintele României, care a pus un evreu la conducerea serviciilor secrete, a SRI, pe Eduard Hellvig (sic!), să stopeze acest antisemitism provocat de acest cetățean român, care de ani de zile atacă, provoacă sau încearcă să provoace pentru că poporul român nu răspunde, poporul evreu atacând simbolurile poporului român. Cetățeanul român încearcă să atragă ura împotriva poporului evreu, ura de care noi nu suntem capabili fraților...

(...) Deci rugăm încă odată pe evreul etnic Eduard Hellvig să-și facă datoria dacă tot l-a pus acolo Johannis ca să avem și noi un șef al serviciilor secrete evreu, că aștia chiar se descurcă bine, Mossadul ați văzut ce bine se descurcă, cum îi omoară pe toți,... haide ia luați măsuri și împotriva lui' asta domnu' Hellvig, că vedeți că tot încearcă să facă antisemitism în România...trebuie băgat la pușcărie, deci țineți minte numele asta că trebuie pomenit ca un mare antisemit și antiromân".

(...)Avem acest institut comunist Elie Wesel condus de niște străini de neam care vor să agite spiritele, vor să trezească în popor sentimente împotriva evreilor (...)

- evreii israelieni sunt catalogați ca reprezentând un pericol

(...) Deci ăsta e un antisemit greșos și ar trebui neapărat băgat la închisoare, și dus să-l judece Mossadul. Să-l judece ăștia acolo în Israel că ăștia știu cum să facă. Mossadul după al doilea Război Mondial a știut să trimită comandourile să-i asasineze pe cei pe care îi considerau vinovați de moartea evreilor în perioada asta din al doilea război mondial. Așa că ar trebui să-l ia Mossadul pe acest antisemit și să-l ia și să-l judece acolo, pentru că noi nu avem antisemitism aici de zeci de ani.

Nu a auzit cineva vreodată de atacuri asupra vreunei sinagogi, comunități de evrei, altfel ar fi vuit ziarele, s-ar fi văitat comunitatea evreiască care știe foarte bine să iasă în față.

(...) Ei acolo (în Israel) fac ce-i taie capul, m-am dus acolo și-mi spunea ghidul evreu că nu le dau drepturi la cetățenii palestinieni să voteze... ei au regulile lor frumoase acolo, sau să vă mai zic cât de isteți au fost în timpul războiului cu Egiptul când i-au omorât în 4 ore pe egipteni, știți cum au făcut? n-au purtat războiul după toate regulile, au avut 100 de avioane cu care i-au măcelărit pe egipteni, dar nu numai asta, ca să vedeți cât de destepți sunt și cât de corecți au fost, în loc să se lupte după regulile normale de război au pus comandouri în fața caselor șefilor de arme și i-au asasinat în case, în pat lângă copii și soții. Deci foarte tari !...

- antisemitism religios (evreii sunt vinovați că l-ar fi ucis pe Isus Hristos).

(...) Știm că Mântuitorul a ales să se nască în poporul evreu, dar după ce aceștia nu l-au acceptat și l-au ucis, atunci a găsit un alt popor, poporul creștin, ortodox. atacă de ani de zile pe Iustin Pârvu, Pe Valeriu Gafencu - de ce-i atacă ? Tot din antisemitism, pentru că a îndrăznit să-și dea medicamentele care i-ar fi asigurat viața unui evreu, unui pastor protestant. Și dă dovadă de un antisemitism atât de furios, de adânc, încât atacă pe oricine a făcut bine evreilor...

Mircea Vulcănescu a făcut o grămadă de lucruri bune ca și membru în guvern (n.a. guvernul Antonescu)...

73. Din perspectiva analizei limitei libertății de exprimare, rolul, poziția autorului mesajului către public din postările supuse controlului este determinantă. Postările scrise și video live-urile respective a fost publice, vizionarea și redistribuirea acestora pe Facebook și pe alte canale de comunicare online, precum și comentariile auditoriului fiind accesibile oricărui doritor, având astfel un caracter public.

74. Colegiul director constată comportamentul intimidant, ostil și degradant al mesajului, ce rezultă din următoarele considerente: mesajul promovează folosirea unor comparații de natură discriminatorie, ce produc un impact puternic și negativ în rândul publicului spectator, în conștiința colectivă și în societate. Astfel, suntem în prezența unei atitudini ostile, degradante sau negative față de petent și de persoanele de etnie/ascendență evreiască pe criteriul etnic și de rasă, care se fundamentează pe o comparație cu conotație negativă, utilizată în mod deliberat peiorativ, cu scopul de a produce un impact negativ.

75. Suntem în prezența unei atitudini:

- ostile, degradante sau negative față de petent și persoanele de etnie/cu ascendență evreiască,
- care se fundamentează pe o comparație cu mesaj ofensator cu referire la persoanele care fac parte dintr-o minoritate națională, respectiv comunitatea evreilor și persoanele aparținând acestui grup minoritar.

Rolul în societate al persoanei, autor al afirmațiilor



76. Partea reclamată în calitatea sa de formator de opinie este președintele Frăției Ortodoxe “Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Purtătorul de Biruință”, organizație nonguvernamentală, înființată în 2008, care împreună cu alte organizații nonguvernamentale se implică și în acțiuni de protest, precum cele împotriva demolării bustului din strada Sfântul Ștefan⁸ sau a schimbării denumirii liceului „Mircea Vulcănescu” din capitală (persoană desemnată ca fiind filolog, filosof, publicist, sociolog, politician român ce a fost condamnat pentru crime de război)⁹. De asemenea, membrii asociației Frăția Ortodoxă au participat, printre altele, la manifestări incitatoare, precum conflictele inter-etnice din Valea Uzului sau la întreruperea vizionării mai multor filme sau spectacole de teatru iar în anul 2019, au lansat o campanie de insulte, incitări și amenințări la adresa scriitorului și jurnalistului William Totok. Mesajele promovate de asociație sunt de regulă anti-LGBT, naționaliste, antisemite, anti-maghiare, xenofobe, precum și mesaje care întrețin cultul Mișcării Legionare și reabilitarea criminalilor de război.¹⁰

77. Ori, în acest context dar și raportat la pregătirea intelectuală a părții reclamate, este de natură îndoielnică faptul că acesta nu ar fi cunoscut atât gravitatea mesajelor comunicate prin postări scrise și video live-uri, cât și impactul social al acestor mesaje.

Deși reclamatul afirmă că afirmațiile sale au fost formulate cu scopul declarat de a condamna “comportamentul antisemit” al petentului, complet contrar, prin discursul său, reclamatul a transmis un mesaj clar către publicul său următor, dovadă stând comentariile care au venit din partea multora dintre aceste persoane, acuzațiile aduse de participanți rezonând cu dezbaterile sale.

78. Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană dar, în mod deosebit, are un caracter indispensabil pentru persoanele care sunt în categoria formatorilor de opinie sau a realizatorilor de emisiuni. Este esențial pentru aceștia să evite comentariile și mesajele care pot răspândi și pot conduce la creșterea intoleranței atunci când se exprimă în spațiul public.

79. Având în vedere conținutul, contextul, obiectivul urmărit de partea reclamată, rolul în societate al persoanei, autor al afirmațiilor, Colegiul director constată că se justifică necesitatea ingerinței statului în libertatea de exprimare. Prin urmare, Colegiul director constată că, în speță, nu se poate admite invocarea libertății de exprimare în sensul în care fapta s-ar încadra în limitele acesteia.

Modul în care au fost făcute comentariile

80. Colegiul director urmează a analiza modul în care au fost făcute afirmațiile din comentariile și video-live-urile postate și modul în care a fost comunicat mesajul din postările respective. Acestea au fost făcute în cadrul unor postări distribuite online pe mai multe canale de comunicare, ce abordează subiecte de interes și sunt urmărite atât pe plan local cât și național. Afirmațiile au fost distribuite în spațiul public în perioada 14-16 februarie 2023 prin canalele de comunicare pe internet, afirmațiile analizate fiind difuzate pe pagini de socializare Facebook și pe canalul Telegram al asociației Frăția Ortodoxă, al cărui președinte este reclamatul.

⁸ <https://b365.ro/demolarea-bustului-lui-mircea-vulcanescu-din-parcul-de-langa-biserica-sf-stefan-propusa-in-cl-sector-2-doi-membri-ai-academiei-romane-protesteaza-492420/>

⁹ https://ro.wikipedia.org/wiki/Mircea_Vulc%C4%83nescu

¹⁰ [https://ro.wikipedia.org/wiki/Fr%C4%83%C8%9Bia_Ortodox%C4%83_\(organiza%C8%9Bie\)](https://ro.wikipedia.org/wiki/Fr%C4%83%C8%9Bia_Ortodox%C4%83_(organiza%C8%9Bie))
<https://www.libertatea.ro/opinii/legaturile-aur-cu-fratiile-ortodoxe-si-neolegionare-rolul-taberelor-unde-copiii-sunt-supusi-propagandei-3953605>

81. Pentru determinarea gradului de răspândire a mesajului promovat de autorul comentariilor, se observă că începând cu perioada 14-16 februarie 2023 și până în prezent, postările și înregistrările video pe Facebook au avut un număr de 4.400 de vizualizări, 421 de aprecieri și 100 de comentarii, pagina de Facebook a asociației având un număr de peste 75.000 de urmăritori.

Pentru fiecare parte a video live-ului, pe evenimente transmise, se constată că:

- evenimentul relatat în data de 14.02.2023 a avut 100 comentarii, 421 de aprecieri
- evenimentul relatat în data de 15.02.2023 – partea 1 a avut 15 comentarii și 185 de aprecieri
- evenimentul relatat în data de 15.02.2023 – partea a 2-a a avut 22 comentarii și 22 de aprecieri
- evenimentul relatat în data de 16.02.2023 a avut : 227 comentarii și 620 de aprecieri iar live-ul de la protest a adunat un număr de 47 comentarii și 275 de aprecieri.

Discuțiile și comentariile la postările pe canalul de Telegram al asociației Frăția Ortodoxă au avut 1.129 de vizualizări și 16 comentarii, în urma difuzării în spațiul online a solicitării reclamatului de solidarizare pentru procesul ce urma a avea loc cu petentul.

82. Se observă, de asemenea, comentariile incitatoare la adresa petentului, precum și cele cu conotații antisemite, pe care reclamatul, în calitate de administrator al paginii, nu le-a moderat și nici nu le-a șters. Menționăm cu titlu de exemplu, următoarele comentarii:

Un jeg,, plătit din bani publici

Prigoană împotriva românilor în propria lor țară

..... = Antiromân, Antisemit, Nazist

(...) Că vrem sau nu, evreii sunt sunt puternic infiltrați în politica românească de sus, în instituții cheie. Ca atare, ar fi foarte util să beneficiezi de sprijinul unor politicieni naționaliști autohtoni. Jidoviile, pardon, jigodiile!

..... este un dușman al poporului, care nu ratează niciun motiv spre a arunca cu mizerii în martirii neamului.

(...) Ministrul era evreu !!!??? Asta este justiția din România. Oar, România este condusă de evrei !!!

Nu de avocat aveți nevoie pentru ellie ci de calibru 45! Prietenii știu de ce !!!

83. Colegiul director apreciază că afirmațiile, comentariile folosite, precum și mesajul transmis publicului prin postările efectuate pe canalele de comunicare online sunt de natură a atinge o limită prin care să se încalce un drept fundamental, încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar.

84. Prin urmare, raportat la prezenta cauză, având în vedere contextul în care au fost comunicate afirmațiile și comentariile, precum și modalitatea de exprimare, Colegiul director constată că s-a depășit sfera libertății de exprimare, fapt pentru care se impune o ingerință a statului prin constatarea și sancționarea faptei ca o formă de discriminare.

85. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se „hrănește” din libertatea de exprimare. Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul declarației este un autor cunoscut/un formator de opinie/o personalitate, opiniile formulate având un larg impact asupra publicului.

86. Este de observat că dispozițiile OG nr.137/2000 disting explicit situațiile în care urmarea

efectivă a comportamentului discriminatoriu are valențe juridice, exemplificative fiind prevederile art. 2, alin.1 care sancționează tratamentul diferențiat dacă a avut ca scop afectarea exercițiului sau lipsirea de substanță a drepturilor și libertăților protejate în condiții de egalitate sau, dimpotrivă, nu a avut acest scop dar efectul tratamentului constă tocmai în afectarea exercițiului sau în lipsirea de substanță a drepturilor și libertăților protejate; dispozițiile art. 2, alin.3, alin.4, alin.5; art. 6-11, respectiv art. 14 din ordonanță instituind contravenții de rezultat.

87. În analiza prezentului caz, Colegiul director se raportează și la legislația aplicabilă în domeniul protecției drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale și ia act atât de legislația națională, cât și de cea internațională.

88. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) a arătat în mod constant că promovarea unor ideologii extremiste (...), o terminologie antisemită, excede libertății de exprimare. Invocarea libertății de exprimare în astfel de situații reprezintă abuz de drept în conformitate cu art. 17 al Convenției europene a drepturilor omului (în continuare *Convenția*).

89. Astfel în *Cauza Glimmerveen și Hagenbeek împotriva Olandei* (8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979) CEDO a arătat că art. 17 al Convenției previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice.

90. Atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (ex. *Norwood împotriva Regatului Unit*, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004). Mai mult, în unele situații nesancționarea afirmațiilor rasiste s-a constatat a fi o violare a drepturilor omului (ex: *Budinova și Chaprazov împotriva Bulgariei*, nr. 12567/13, 16 februarie 2021).

91. În lumina cauzei *Timishev împotriva Rusiei* (13 decembrie 2005, §55-56) o discriminare bazată pe origine etnică intră în categoria discriminării rasiale. Art. 1 alin. 1 din Convenția ONU privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (ratificată de România) arată: „În prezenta convenție, expresia «discriminare rasială» are în vedere orice deosebire, excludere, restricție sau preferință întemeiată pe rasă, culoare, ascendență sau origine națională sau etnică, care are ca scop sau efect de a distruge sau compromite recunoașterea, folosința sau exercitarea, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în domeniile politic, economic, social și cultural sau în oricare alt domeniu al vieții publice.”

92. Referindu-ne la situația persoanelor care fac parte dintr-un grup minoritar din România, în speță persoanele de etnie/cu ascendență evreiască, se constată că acestea sunt vulnerabile deoarece sunt mai dispuse la intoleranță, respingere și ură, ca atare, promovarea unor comentarii și afirmații de acest gen transmit în public mesaje prin care se poate naște o situație periculoasă pentru valorile ocrotite de lege, discursul de tipul celui analizat având o serie de consecințe grave la nivel individual, de grup și de societate, cum ar fi:

- subraportarea discursului de ură sau a infracțiunilor motivate de ură, din cauza lipsei de încredere sau a fricii de victimizare secundară sau repetată;
- frica de a participa la anumite activități publice sau evenimente;
- frica de a își exprima/asuma public identitatea, (...);
- abținerea de la identificarea publică ca membru a unui grup sau al unei comunități, teama de a fi identificat;
- potențiala pierdere a încrederii în oameni și/sau în protecția statului;

- probleme de sănătate fizică și mintală, cu acele costuri aferente;
- subminarea coeziunii sociale.

93. Se constată că în comentariile și afirmațiile supuse analizei se promovează elemente de antisemitism, promovarea acelei ideologii ale supremației unei rase fiind de natură să incite la ură și, mai mult, chiar la violență.

Etnia și rasa sunt două concepte care sunt apreciate ca sinonime, adesea folosite interschimbabil, dar, care, de fapt au semnificații diferite. Din punct de vedere al componenței etnice, societatea contemporană atestă o entitate complexă, termenul de etnie fiind folosit pentru a se putea defini grupurile formate pe baza apropiierilor lingvistice și culturale între diverse rase. Conceptul de rasă este un construct social care a fost folosit pentru a clasifica oamenii pe baza caracteristicilor fizice, fiind folosit istoric pentru a crea ierarhii sociale care să justifice discriminarea, opresiunea și inegalitatea.

Etnia se referă la practicile și tradițiile culturale care sunt împărtășite de un grup de oameni, fiind un construct social creat de oameni care împărtășesc credințe, valori, obiceiuri și limbaj comune, bazându-se pe factori sociali, culturali și istorici. Un grup etnic poate împărtăși caracteristici fizice, dar acestea nu sunt trăsătura definitorie a etniei.¹¹

O comunitate etnică are câteva componente distinctive, care îi conferă o anumită distincție și stabilitate în timp, importante fiind următoarele caracteristici: trăsăturile fizice, limba distinctivă, tradițiile cultural-folclorice, apartenența religioasă și modul de viață specific. În cadrul acestor caracteristici personalitatea devine conceptul cheie, etnicul fiind redus la personalitatea comunității iar personalitatea – la cultura acesteia.¹²

94. Astfel, prin însăși faptul că s-a făcut referire la etnia petentului, prin afirmațiile care atestă originile evreiești ale acestuia și mențiunile cu privire la faptul că tatăl lui este evreu (*e.g. evreu bolșevic*), reclamatul a adus atingere tuturor persoanelor de etnie evreiască. Abordarea agresivă a reclamatului la adresa petentului a condus la poziționarea unui comportament de natură antisemită prin instigare la ură împotriva persoanelor de etnie/ascendență evreiască și a membrilor comunității evreiești din România.

Referitor la apartenența petentului la comunitatea evreiască se cuvine a se menționa faptul că acesta este asimilat ca persoană de etnie evreiască prin ascendența sa directă, tatăl fiind evreu. Identificarea lui ca individ are în vedere setul de valori care îl caracterizează ca parte a unei comunități căreia îi aparține prin dreptul descendenței, care impune loialitate pe baza sentimentului de rudenie, contribuind la întărirea factorului etnic.

95. De asemenea, prin abordarea în spațiul public a unei retorici cu privire la originile evreiești ale persoanei care conduce Serviciul Român de Informații (i.e. directorul SRI), completate de afirmațiile că și acesta, împreună cu petentul fac parte din același grup etnic și atacă simbolurile poporului român prin faptul că șeful SRI nu îl stopează pe petent prin arestarea sau condamnarea lui (*e.g. încercă să atragă ura împotriva poporului evreu, încercă să întărească românii împotriva evreilor, numai și numai să provoaci sentimente de ură ale poporului român*), reclamatul exprimă sentimente de vrajbă instigând la ură față de etnicii evrei și, implicit, prin apartenența acestora la comunitatea căreia îi aparțin și cu care se identifică, la minoritatea evreiască din România.

¹¹ <https://ancestrum.com/ro/are-ethnicity-and-race-the-same-thing/>
<https://www.livescience.com/difference-between-race-ethnicity.html>

¹² https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Considerente%20teoretice%20privind%20corelatia%20dintre%20conceptele%20etnie%20si%20natiune_0.pdf

Prin afirmațiile sale și comportamentul abordat, reclamatul exprimă anumite resentimente care pot fi calificate drept judecăți antisemite, poziționarea sa fiind de instigare la ură împotriva persoanelor de etnie/ascendență evreiască.

96. Detaliile istorice ne arată că, prin afirmații nefondate și niciodată dovedite, s-a atras antipatia asupra persoanelor de etnie/cu ascendență evreiască, antipatie care a dus la ură împotriva evreilor, acuzațiile privind oculta evreiască luând amploare, concluzia că lumea este condusă de evrei devenind ca un fel de istorie alternativă.

97. Este de menționat și faptul că există anumite stereotipuri negative și conspirații antisemite de genul *evreii conduc lumea, evreii sunt diabolici, evreii au adus comunismul în România, evreii l-au ucis pe Isus*¹³ etc., în acest conspiraționism, comunitatea evreiască fiind prezentată ca un tot unitar vinovat de diverse probleme societale de la corupție și sărăcie, la război și pandemie. Acest tip de acuză se îndreaptă fie către ținte consacrate (...), fie către indivizi relevanți la nivel național sau de *slugile* lor, de regulă reprezentante ca fiind politicienii neevrei¹⁴ (Institutul Național pentru Studiarea Holocaustului din România Elie Wiesel, Raport de monitorizare mai 2022- aprilie 2023, pag 80-81).

98. Din acest punct de vedere se impune a se preciza că persoanele juridice, furnizorii de servicii, inclusiv instituțiile publice și autoritățile, trebuie să manifeste exigență și preocupare, având în vedere importanța respectării principiul nediscriminării. Or, aceștia trebuie să aibă în vedere această exigență pentru prevenirea oricăror posibile comportamente discriminatorii deoarece dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă, având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratatând pe cineva mai puțin favorabil din cauza unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa.

Concluzii

99. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale (cunoscută în general sub denumirea de *Convenția europeană a drepturilor omului*) prevede, la art. 10, alin. 2, limitarea libertății de exprimare: *„Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”*

100. Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care Convenția subliniază: *„comportă îndatoriri și responsabilități”*.

¹³ <https://stirileprotv.ro/bizar/evreii-l-au-ucis-pe-iisus-sondajul-postat-pe-facebook-de-cei-de-la-fox-a-revoltat-intreaga-lume.html>

¹⁴ <https://www.inshr-ew.ro/wp-content/uploads/2020/05/Raport-monitorizare-20-IULIE-2023.pdf>

101. Totodată art. 17 al Convenției interzice abuzul de drept: „Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”

102. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu, dintre care enumerăm:

- ✓ libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (ex. Handyside împotriva Regatului Unit, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);

- ✓ exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (ex. Handyside împotriva Regatului Unit, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, offensează pe alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane; statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care offensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (ex. Otto-Preminger-Institute împotriva Austriei, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);

- ✓ toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (ex. Gunduz împotriva Turciei, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);

- ✓ anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al Convenției (ex. Jersild împotriva Danemarcei [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35);

- ✓ presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale informații și idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă una din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (ex. Lingens împotriva Austriei, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41-42);

- ✓ presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (ex. Jersild împotriva Danemarcei [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);

- ✓ nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștința opiniei publice (ex. Jersild împotriva Danemarcei [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);

103. Situația din România este cât se poate de clară privind legalitatea restrângerii. Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale promovează respectarea dreptului la demnitate, existând și o protejare a dreptului la demnitate prevăzută prin art. 15 al OG nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare, cu sancțiuni evidente, iar legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja, în principal, reputația și drepturile altora, dar se poate invoca, spre exemplu, și siguranța publică, apărarea ordinii, protecția moralei etc.

104. Totodată, Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: *„Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc., faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”*

105. În luarea deciziei s-a ținut cont și de art. 30 al Constituției României care asigură libertatea de exprimare dar prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

106. În situația analizată în prezenta cauză, interlocutorul utilizează comentarii și afirmații care offensează în mod gratuit, nu contribuie la o dezbatere publică capabilă să ducă la un progres al relațiilor umane, ci din contră, incită la ură pentru a distruge drepturile și libertățile general recunoscute într-un stat civilizat. Aceste expresii sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de instituțiile europene la care România este parte, în consecință nu sunt protejate de dreptul la libera de exprimare.

107. Întregul material prezentat în înregistrările video, comentarii și postările scrise reprezintă un discurs antisemit și creează o atmosferă ostilă, fiind încălcat dreptul la demnitate al cetățenilor români minoritari și totodată, instigă la ură rasială sau națională prin propagandă naționalist-șovină, fapte ce justifică necesitatea ingerinței statului în libertatea de exprimare (art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată).

108. Mesajul comunicat către public, prin comentariile și afirmațiile efectuate în postări și video live, transmite o atitudine ostilă, degradantă, umilitoare prin etichetarea persoanelor ale căror drepturi sunt încălcate, respectiv:

- atingerea demnității și crearea unei atitudini ofensatoare împotriva unei categorii de cetățeni români minoritari;

- propagandă naționalist-șovină, instigare la ură rasială sau națională împotriva unor persoane cetățeni români, care aparțin unei minorități naționale din România;

109. Prin urmare, având în vedere contextul, conținutul mesajului transmis, persoana care a emis aceste afirmații, evenimentele vizate de mesaj, petentul ca persoană de etnie și categoria minoritară căreia îi aparține, instituțiile și minoritatea națională vizate de mesaj, gradul ridicat de intoleranță față de minoritatea evreiască din România și de autorități, considerăm că, în speța de față, ingerința statului în limita libertății de exprimare este necesară într-o societate democratică.

110. Față de toate aceste considerente, Colegiul director constată că partea reclamată G.D.C. a săvârșit o faptă de discriminare prin încălcarea demnității umane a persoanelor de etnie/ascendență evreiască și implicit a petentului, mesajul transmis prin intermediul postărilor online depășind limitele libertății de exprimare și constituind un discurs care a avut ca scop sau care a vizat crearea unei atmosfere degradante, ostile, umilitoare la adresa unor persoane, cetățeni români minoritari, pe criteriile etnic și de rasă, pasaje din înregistrările video publice având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, vizând și atingerea demnității.

111. De asemenea, Colegiul director apreciază că în acest caz, partea reclamată G.D.C. nu a depus toate diligențele necesare în vederea respectării drepturilor și demnității persoanelor aparținând minorității naționale din România. Aceasta a contribuit la narațiunile prezentate cu formulări ținută fără să probeze informațiile și acuzațiile făcute iar, în calitate de moderator al postărilor și al transmisiunilor video, nu a intervenit atunci când au apărut derapaje în conversații și nu a atras atenția interlocutorilor cu privire la aspectele ce pot fi privite ca fiind discriminatorii pentru petent, precum și cele privind atingerea demnității umane și crearea unei atitudini ofensatoare împotriva unei categorii de cetățeni români minoritari.

112. În concluzie, urmare a procesului de analiză și evaluare, Colegiul director consideră că pentru toate aceste elemente este aplicabilă reclamatului sancțiunea cu amendă contravențională conform prevederilor art.15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. 2 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință pentru constatare și un număr de 9 voturi pentru aplicarea amenzii,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Aspectele sesizate constituie discriminare, constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu, pe criteriul etnic și de rasă raportat la art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.
- 2.** Se aplică amenda contravențională părții reclamate cu domiciliul în în cuantum de 5.000 lei pentru faptele prevăzute la art. art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată pentru partea reclamată



3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita, conform OG nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor, la Direcția taxe și impozite locale din cadrul localității de domiciliu al contravenientului, respectiv.....

Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar), în termen de 15 de zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20, alin.10 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004, a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA - Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA - Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru



RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN– Membru

Redactată și motivată: F.L

Data redactării: 18.04.2024

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

